

SPRÁVA PRE MÉDIÁ

Pred sto rokmi sa narodil „tichý revolucionár našej vedy“ František Miko

- KOŠICE 13. APRÍLA 2020

Akademická a vedecká komunita si v týchto dňoch pripomína 100. výročie narodenia **Dr. h. c. prof. PhDr. Františka Mika, DrSc.**, významného slovenského jazykovedca a literárneho vedca, nositeľa čestného titulu Doctor honoris causa Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) v Košiciach. Nenápadne a v tichosti, ako bolo typické pre tohto „tichého revolucionára našej vedy“ (podľa prof. PhDr. Jozefa Mlaceka, CSc.) – bez veľkých a vzletných slov, bez pozornosti médií.

„*František Miko sa aj počas života v médiách objavoval len zriedka. Možno preto nie je verejne taký známy, ako by si osobnosť jeho významu a formátu zaslúžila,*“ pripomína PhDr. Marián Gladiš, PhD., pôsobiaci na Katedre slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach a dodáva: „*Aj keď skoncipoval základné teórie o komunikácii, profesor Miko sa komunikácii s médiami skôr vyhýbal.*“

Jediným ucelenejším mediálnym textom o tejto významnej a medzinárodne uznávanej osobnosti slovenskej lingvistiky a literárnej vedy tak ostáva dokumentárny film Tlačovej agentúry Slovenskej republiky (TASR) z cyklu *História sebavedomia* z roku 2010.

František Miko sa narodil 13. 4. 1920 v Lipanoch na východe Slovenska. Vyštudoval filozofiu a slovenský jazyk na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity (dnes Univerzity Komenského – UK) v Bratislave. Spočiatku pôsobil ako pedagóg na gymnáziách v Prešove a Košiciach, neskôr na košickej pobočke Pedagogickej fakulty UK a VŠ pedagogickej v Prešove, na košickom pracovisku Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV a na Filozofickej fakulte v Prešove UPJŠ v Košiciach. Bol vedeckým pracovníkom Ústavu svetovej literatúry a jazykov SAV a vedúcim oddelenia teórie literatúry v Literárnovednom ústave SAV v Bratislave. Založil a neskôr viedol Kabinet literárnej komunikácie na Pedagogickej fakulte v Nitre (dnes Ústav literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre). Zomrel 13. 11. 2010 v Bratislave vo veku 90 rokov.

Univerzitný profesor F. Miko bol „*literárnovedný a lingvistický mág a vizionár, tichý a pokorný, ale teoreticky nekompromisný. Prihováral sa pritlmeným hlasom, aby dával zaznieť myšlienke, požehnávannej bohmi múdrosti. Všetko, čoho sa v jazykovede a literárnej vede dotkol, pozlátil alebo aspoň postriebil,*“ spomína na svojho učiteľa Dr. h. c. prof. PhDr. Ján Sabol, DrSc., z Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach.

Povedali o Františkovi Mikovi:

„*Naozajstná hviezda. Človek s geniálnymi zábleskami – jeden z najdôležitejších intelektuálov súčasnosti. Jeden z najcitovanejších literárnych vedcov a mysliteľov na Slovensku.*“ (prof. PhDr. Stanislav Rakús, DrSc.)

„Bol to veľmi distingvovaný učiteľ, ktorý hovoril skôr ticho ako nahlas. Celý jeho systém výučby bol trochu iný... Tam som sa vlastne zoznámil s jeho prvými – povedal by som – pokusmi o výrazovú koncepciu štýlu. Bolo to čosi úplne nové...“ (prof. PhDr. Karol Horák, CSc.)

„Skvelý teoretik, filozof jazyka a literatúry, vynikajúci metodológ, obohatil slovenskú jazykovedu a literárnu vedu. Dá sa povedať, využíjúc východoslovenský dialekt, že viac hútal ako hútoril.“ (Dr. h. c. prof. PhDr. Ján Sabol, DrSc.)

Viac o diele a živote F. Mika v zborníku *Cesty (k) textu. Inšpirácie Františka Mika* (I. Bónová – M. Gladiš, eds., Košice 2017):

<https://unibook.upjs.sk/img/cms/2017/ff/cesty-k-textu-final.pdf>

▪ SPRACOVAL A MÉDIÁM SPROSTREDKOVAL

PhDr. Marián Gladiš, PhD.
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach